KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr 34. | Kontor: Nørregade 33, St. | 31. August 1901. | Udgaar hver Lørdag. | 17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 — — i Provinserne.) Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg,
Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Ærede Læser af K. & S.!
Frugt, Grøntsager, Vildt, slagtet **Fjerkræ,** udmærket **Fiskefars 60 Øre** ℔, henkøgte Sager, alt i bedste Kvalitet anbefales Dem fra
Sophie Jensen, Skovbogade 5.
Telefon 7015.
Varerne sendes overalt.

Toni Christensen.
Hjemmelavet Konfekt,
Spise og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Allé 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Redaktionen træffes som Regel hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Søndag Morgen. Indtil videre bedes Breve og Manuskripter sendt til Fru Monrad, Hostrupsvej 2, 3. S. V.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet" faas i Kioskerne.

Det sociale Oplysningsinstitut i Amsterdam.

At komme til Klarhed over den Tid, man lever i, at forstaa dens Bevægelser og det Maal, Tidens Strøm haster imod, er jo i Almindelighed vanskeligt nok. Hvor meget vanskeligere bliver det da ikke i en Tid som vor, der viser en saa hæsblæsende Fart i Udviklingen, som træder frem med Nydannelser paa de mest forskellige Omraader og synes at tilstræbe en ængstende Forvirring af de store Livsspørgsmaal. Der er nok til at forvirre vore Begreber i Stedet for at klare dem. Skolen og Universitetet giver ikke det moderne Menneske megen Rettesnor hertil, og Pressen skænker ikke objektiv Oplysning — den er selv altfor meget hildet af Partihensyn.

Men for den, der ikke blot ønsker at *forstaa* de store Spørgsmaal, af hvis rette Løsning Fremtidens Vel afhænger, men som ogsaa vil *virke med* til denne Løsning, d. e. som vil hellige sig til et eller andet socialt Arbejde, for ham er Vanskelighederne endnu meget større, ja, lægger sig tit som høje Bjerge paa hans Vej. Han staar uden systematisk Vejledning og maa søge sig frem, saa godt han kan.

Det er med dette Hensyn for Øje, at Oplysningsinstituttet i Amsterdam er bleven oprettet. Saa vidt jeg ved, er det enestaaende i Europa. I Tyskland og England findes Specialkursusser for Uddannelsen til et eller andet Embede, som kræver særlige sociale Kundskaber, men intet Steds er Undervisningen som i Instituttet i Amsterdam, anlagt paa at give et Overblik over Tidens Bevægelser og paa samme Tid at uddanne til forskellige sociale Hverv. *Opleidingsinrichting voor socialen arbeid* er en Skole efter det moderne Livs Krav og derfor vel værd vor Opmærksomhed.

Den begyndte sin Virksomhed i Sept. 1899. Læretiden er *toaarig*. For at faa Diplom, maa Eleven paa tilfredsstillende Maade have gennemgaaet et fuldstændigt Kursus, eller om han i Forvejen har erhvervet sig almindelige sociale Kundskaber, da det andet Aars Kursus. Men foruden Elever modtager Skolen ogsaa Tilhørere, der efter frit Valg kan studere de forskellige Emner. Minimumsalderen er for Elever 23 Aar, for Tilhørere 20. Skolen er aaben for baade Mænd og Kvinder.

Undervisningen er i det første Aar anlagt paa at skænke Eleven almene sociale Kundskaber, egnede til at give ham et Overblik over vor Tids Samfundsforhold. Den er hovedsagelig teoretisk. Der forelæses i Statsøkonomi, Statslære, kommunal Sundhedslære; der gives Oversigt over de sociale Spørgsmaal, som hænger sammen med Fattigpleje, Bopælsspørgsmaalet, Arbejderoplysning, forældreløse Børns Pleje*), Fabriksinspektion o. s. v. Der holdes endvidere Forelæsninger over Civillovenes vigtigste Dele, over den nederlandske Arbejderbevægelses Historie og de socialdemokratiske Teorier.

Det første Aars Undervisning er, som sagt, bestemt til at give et Overblik, saa at Eleven bliver sat i Stand til at vælge det Omraade, han særlig ønsker at beskæftige sig med. Det andet Aar derimod vies til mere indgaaende Studier over dette Emne og til praktiske Øvelser.

Hertil hører, at Eleven gennemgaar et Samaritkursus, et Kursus i Desinficering samt deltager i Arbejde under sagkyndig Ledelse i forskellige offentlige Institutioner og tekniske Værksteder. De forskellige veldædige Institutioner har stillet sig meget velvillig til Disposition for Skolens Elever.

Det første fuldstændige Kursus er nu afsluttet. Der var 14 Elever og 170 Tilhørere. Det kvindelige Element var stærkt repræsenteret.

Det vil interessere dette Blads Læsere at høre, at de 9 Elever, der har erholdt Diplom, alle er kvindelige. Tre af dem har allerede erholdt Pladser. To har faaet Ansættelse ved en Forening til Forbedring af Bopælsforholdene blandt Arbejderne, en tredje er ansat som Administratrice ved Foreningen »*Armenzorg*« i Utrecht.

Instituttet er oprettet ved privat Initiativ og støttes af private Midler. Særlig nævnes den bekendte amsterdamske Rigmand, Hr. C. Jansen, der ogsaa er Medlem af Bestyrelsen, som dets Støtte.

Her hjemme savner vi i høj Grad noget lignende — især føles Manglen af os Kvinder. Hvis Rigsdagen, som bebudet, giver Lejlighed til at ansætte kvindelige Fabriksinspektører, staar vi fuldstændig uforberedte til at modtage en saadan Post. Naar vi forhaabentlig snart faar Ret til at vælges ind i Fattigkommissionen, staar vi uden det højst nødvendige Indblik i det vanskelige Spørgsmaal. Thi Sagen er den, at vi her til Lands ser hver Sag isoleret. Hver arbejder for sig i sit eget lille Hjørne; endog de forskellige veldædige Foreninger har sjeldent Forbindelse med hinanden. Intet Steds kan man gaa hen og faa et Overblik over Samfundsforholdene, lige saa lidt som Indsigt i, hvor Skaden egentlig ligger. At de slette Arbejdsforhold og Bopælsforholdene, Spørgsmaalet om de forsømte Børn og om Fattigdommen i det hele taget kun er Sider af samme store sociale Misforhold og derfor maa behandles i Sammenhæng, er vel ikke gaaet op for mange af dem, der beskæftiger sig med et eller andet af disse Spørgsmaal. Men før vi finder denne Sammenhæng, vil det rimeligvis blive ved at gaa som hidindtil: Trangen til Understøttelse voxer i højere Grad end Offervilligheden til at hjælpe.

M. Anholm.

*) Som dette Blads Læsere vil erindre, gælder i Holland endnu den napoleonske Lov, der forbyder at efterspore Barnefaderen, hvorfor dette Spørgsmaal er særligt brændende.

To Hjem.

Af *Kirstine Frederiksen.*
(Sluttet).

Jeg husker, at jeg har set min Moder sidde i Gaarden og spinde Krølhaar af Kohaar, staa ved de store Kar, hvori man vaskede Kartofler ud til fint, hvidt Mel og ved Lysebordet, hvor der blev støbt Hundreder af Tællelys til Aarets Forbrug (»gemt 1688 Stk. Lys og Praase«, staar der et Sted i Dagbogen). Hun kunde ogsaa, efter at Dagværket var endt, gaa i Spidsen for hele Gaardens Besætning af Karle og Piger, naar Jordbærrene paa en varm Sommerdag trængte til at vandes. Hun var Læge, Lærer og tildels Præst ikke blot for Gaardens Folk men ogsaa for Husmandsfamilierne, som hørte til Gaarden. Jeg husker at have set hende indterpe A. B. C.'en med en af vore Husmandssønner, der var opgiven af Skolelæreren, paa samme Tid som hun stod i Køkkenet og »delte Sul« til Folkene; og mange og fæle var de Skrammer og Saar, der blev syede sammen med den sorte Silke fra hendes Syæske. Hvorledes Dagen forløb, fremgaar af et Eksempel, taget paa Slump fra hendes Dagbog:

10. Juni 1845: En travl Dag. Ulden fra Efteraaret var ude at soles, Sækkene maatte repareres, 6 Fjerdinger Smør afsendtes med Skipper til København. Da der kom pludselig Bud, at der skulde skibes Rug, maatte jeg klippe 3 Stk. Sækkelærred itu og have alt, hvad der kunde sy, til at sy Sejl at tørre den paa. Jomfruerne fra Kjettinge (en nærliggende Præstegaard) var her. Stine har sagt op.

Endnu en Prøve:

29. Jan. 1849: Vi have slagtet 7 gode Svin. Flæsk 90 Lp., Fedt 99 Pd. Efter adskillige Anfægtelser har Bodil lovet mig at blive som Overkokkepige; jeg har fæstet Stine fra Holeby til Bryggerspige, en Maren fra Kjærstrup til Stuepige, beholder Kristiane til Barnepige, Jomfru Hansen til Mejerske, Stine til Undermejerske, lille Marie til Malkepige, mangler altsaa endnu nogle Malkepiger.

Den lille Lærerinde følte sig dog ikke trykket af saa megen Virksomhed. Hun skriver efter 6 Aars Ægteskab følgende: